

Francesc-Marc Álvaro

Súmate trenca tòpics

Hi ha una cosa que irrita més certa gent que un independentista català, i és un independentista català que s'expressi en castellà i, a sobre, reivindiqui les seves arrels andaluses, murcianes, extremeñes o castellanones. Per què molesta tant al centralista, al fals federalista i a l'immobilista que hi hagi ciutadans de Catalunya que vulguin construir un nou Estat i, alhora, se sentin vinculats a referents culturals i sentimentals que no són la barretina, la Moreneta o el Barça? Per què hi ha qui s'enfada quan comprova que el moviment sobiranista també inclou moltes persones que porten per cognom Fernández, Ruiz o Martínez? La resposta és evident: perquè esborra dues mentides, la d'un nacionalisme ètnic i la d'un projecte que fractura la societat catalana.

A partir d'ara, aquesta mena de falsedats són combatudes de manera eficaç per uns catalans amb un coratge i un compromís que cal subratllar. Parlo de Súmate, una associació que es va presentar oficialment a Barcelona divendres passat a l'auditori de CC.OO., però que funciona des de l'estiu. Súmate reuneix catalans sobiranistes castellanoparlants, alguns procedents de diversos llocs d'Espanya i d'altres que són fills de persones arribades fa dècades, quan la immigració peninsular va ser més alta. En el manifest fundacional, aquesta entitat afirma que "tenemos derecho a decidir qué futuro queremos y estamos convencidos que un Estado propio va a beneficiar al conjunto de los catalanes, sobre todo a la Cataluña popular y metropolitana, la que concentra la mayoría de parados, de familias empobrecidas y que más sufre el desmantelamiento de los servicios públicos". Es tracta d'un exemple clar del caràcter cívic del sobiranisme català, que no es basa en la procedència dels individus sinó en la voluntat de formar part d'una comunitat que se sent nació. Paco Candel ho va saber retratar amb precisió quan el franquisme encara influïa sobre les nostres vides. Els que tenim pares o avis que van triar Catalunya per guanyar-se la vida sabem perfectament que la riquesa principal que tenim com a poble és la barreja. "Catalunya serà impura o no serà", com sempre diu l'amic Lluís Cabrera.

Súmate fa nosa, i per això és imprescindible. Fa nosa als que anuncien l'enfrontament civil cada dia perquè el volen atiar, als que pensen que hi ha immigrants perpetus, als que repeteixen tòpics tronats sobre *ells* i *nosaltres*. Súmate fa nosa a Susana Díaz –que parla com si els catalans amb arrels andaluses fossin propietat seva– i fa nosa a Esperanza Aguirre, que només coneix catalans d'un determinat cercle. I també fa nosa a Sánchez-Camacho i a Rivera, que basen els seus discursos en do-

JORDI BARBA

nar per fet que un castellanoparlant és sempre algú que accepta el marc vigent. Finalment, Súmate fa nosa als que van empassar-se la tesi falsa que presenta el catalanisme com un instrument pervers de la burgesia. Fa tanta nosa que els professionals de l'odi parlen dels membres de Súmate com de "charnegos agradecidos".

De l'assistència a l'acte de Súmate en trec tres constatacions: la millor i més sentida defensa de la immersió lingüística la

fan els catalans que tenen com a llengua materna el castellà; la millor denúncia del tracte fiscal injust la fan els catalans que viuen en els barris que van acollir més gent durant els anys seixanta i setanta, i l'argument més convincent per exigir un referèndum és recordar que això és un deure amb "els nostres fills i els nostres néts". L'apel·lació a la família va ser una constant en tots els oradors de l'acte de divendres, començant per Eduardo Reyes, president de Súmate, un català de Còrdova que, de jove, havia fet boxa, experiència que li anirà bé per resistir en "este fregao", per dir-ho a la seva manera. Voler una Catalunya independent pensant en les generacions que puguen confirmar que el motor d'aquest moviment no és l'enyorament del passat sinó la necessitat de distribuir el poder i el benestar d'una manera més justa. L'única èpica que val és la de qui ha treballat de valent i s'ha fet un lloc en un país on funciona l'ascensor social.

L'aparició de Súmate no és només una bona notícia per als demòcrates en general i els sobiranistes en particular. És també una invitació seriosa a repensar què és avui la catalanitat, entesa com una identitat dinàmica i complexa que absorbeix influències diverses, les fusiona i les projecta globalment. L'enemic principal d'una Catalunya independent seria una Catalunya tancada i purista. L'any 1996 vaig escriure uns articles al diari *Avui* sobre el paper que el català tenia en relació a la catalanitat, el catalanisme i la creació de consciència nacional. En un, que vaig titular premonitòriament en castellà *Viva Cataluña libre*, hi plantejava –arran d'un llibre d'Eduard Voltas sobre la guerra lingüística– que "molts castellanoparlants podrien identificar-se més fàcilment amb un projecte de nació sobirana si la llengua catalana no fos vista com un peatge per a aquesta adhesió col·lectiva, sinó com una conclusió lògica on s'ha d'arribar finalment quan s'ha entrat en contacte amb una argumentació política". En aquell temps, però, l'independentisme en castellà semblava una broma. Avui és una realitat que trenca tòpics i eixampla la democràcia.●

www.francescmarcalvaro.cat

Lluís Foix

El naufragi perdura

Els símptomes dels grans canvis surten molt tímidament, amb prou feines perceptibles, en papers acadèmics, en teories sustentades per minories o en articles perduts a les pàgines parelles dels diaris. La història ens mostra el futur calamitosos que han viscut els profetes de tots els temps. Tenir raó massa aviat no serveix de res perquè condicionar el comportament col·lectiu abruptament és inútil.

Ara diem que tothom sabia que les bombolles alimentades pel sector immobiliari i financer eren perilloses, però ningú no feia res i tots pujàvem al carro del consum basat en el crèdit i no en la feina, en el consum i no en l'estalvi. L'historiador Eric Hobsbawm va deixar escrit que la "globalització del mercat lliure, actualment tan de moda, ha implicat un creixement espectacular de les desigualtats econòmiques i socials, tant al si dels estats com en l'àmbit internacional".

La desigualtat exponencial és el concepte que ha passat de ser una teoria a convertir-se en una realitat que trobem a qualsevol cantonada de totes les ciutats del món.

Si no es creen llocs de treball, que ningú no parli de recuperació ni digui que hem superat la crisi

Som en campanya electoral per al Parlament Europeu. Un grup de diputats sortits està acabant un estudi sobre l'externalització de les mesures per superar la crisi. És força pessimista. Apunta a la poca sensibilitat de la troica i molt especialment de l'FMI, que ha recorregut a la macroeconomia sense aturar-se en els efectes que repercuteixen en milions de persones que han perdut la feina, els recursos i l'esperança. L'austeritat ha tingut efectes devastadors perquè ha contribuït a augmentar la desigualtat. Hi ha hagut diners per rescatar bancs, però no per millorar l'educació i la salut, i encara menys per rescatar els treballadors que han perdut la feina amb l'aplicació de reformes laborals dràstiques que han estat exigides per la ortodòxia dels mercats.

Se'ns assegura que hem creuat la muralla de la crisi i que la recuperació ha començat lentament però sòlidament. No descarto que s'aprenuin lliçons dels abusos dels últims anys i que un dia o altre sortirem del túnel. Però, si no recuperem la visió humanista dels processos polítics i econòmics que han protagonitzat el miracle d'Europa en els últims 50 anys, assistirem al naufragi de societats senceres que seran víctimes de les seves frustrades fantasies consumistes.

Mentre no es promoguin llocs de treball, que ningú no parli de recuperació encara que siguem en campanya electoral. Cal recuperar la confiança en les elits dirigents, s'ha de combatre amb més fermesa i rapidesa la corrupció, cal demostrar que la política és un servei i no un estatus. Quines mesures globals es prenen contra l'existència de paradisos fiscals? Si l'espionatge tecnològic pot penetrar a les entranyes dels estats, amb igual facilitat es poden descobrir els amagatalls de tants diners opacs que no cotitzen fiscalment.●

Josep Oriol Pujol i Humet

Ara, les persones!

Els indicadors econòmics apunten cap a la recuperació: la prima de risc està per sota dels 200 punts, l'Ibex creix, l'Euríbor entorn del 0,54%, l'atur ha baixat al desembre. Els analistes apunten que sortim del túnel i que s'han establert nous mecanismes que facilitaran el creixement.

De la mateixa manera que s'ha intervingut per afavorir la superació del mal moment econòmic caldria prendre mesures contundents en favor d'aquelles persones que han quedat més afectades pels anys de decreixement. Igual que es van trobar recursos per aplicar en primer lloc mesures keynesianes poc eficaces o per als rescats bancaris, ara cal centrar-se en

les persones. Apuntem algunes propostes:

Els pisos Sareb es podrien fer servir durant un període de 2-3 anys per a famílies que hagin estat desnonades o que no tinguin casa, amb el compromís de participar en plans de formació que els permetin la inserció laboral. Passat el termini, podrien llogar el pis, comprar-lo o retornar-lo. Una assegurança a un cost limitat hauria de garantir l'estat del pis. Caldria invertir en formació ocupacional, cicles formatius i escoles oficials d'idiomes per atendre les necessitats de formació que l'empresa requereix.

Convindrien fer canvis en el sistema educatiu, sense tocar el marc normatiu, per millorar la qualificació de mestres i professors i incrementar principalment el nivell d'exigència de resultats vers els alumnes. També es trauria un benefici d'invertir en centres oberts i diaris que garan-

teixen el seguiment de l'aprenentatge escolar, on es fan els deures, es berena i s'educa per prevenir aprenentatges que es poden rebre "pel carrer". Considerant la rendibilitat de la inversió, tindria sentit recuperar les mesures d'atenció a les persones dependents que la llei de la dependència encara garanteix.

El nostre país té una xarxa d'entitats socials que estarien disposades a signar contractes programa per resultats. Cal ser eficients i efectius amb les mesures, evitar perversions com el frau, l'aprofitament injust o l'efecte crida. Entenem que per al sosteniment econòmic futur cal un Estat de benestar més lleuger i, per damunt de tot, demostrablement eficaç on es pugui, a més, mesurar el retorn de la inversió. Amb tot, si ara no comencem a pensar en les persones, quan ho farem?●